

М О Т И В И

към проекта на Закон за изменение на Закона за обществените поръчки

С проекта на Закон за изменение на Закона за обществените поръчки (ЗОП) се предлагат промени, които са свързани с отстраняване на някои несъответствия на разпоредби от закона с изискванията на европейското законодателство.

1. Причини за приемането на нормативния акт

На 25.01.2019 г. в Постоянното представителство на България в ЕС е получено официално уведомително писмо на Европейската комисия (ЕК) № С (2019) 8244 final от 28.11.2018 г. относно процедура за нарушение № 2018/2268 на европейското законодателство за неправилно транспониране на разпоредби от директиви 2014/24/ЕС и 2014/25/ЕС.

Една от констатациите в процедурата се отнася до частните лечебни заведения, които към настоящия момент са изключени от кръга на възложителите по ЗОП. От друга страна, директивите в областта на обществените поръчки не предвиждат разграничение между субектите, които отговарят на условията за публичноправна организация, основано на формата на собственост.

Процедурата за нарушение разглежда и нормата на чл. 17, ал. 2 от ЗОП, съгласно която възлагането на дейности в горски територии за създаване на гори, добив на дървесина и недървесни горски продукти се осъществява по реда на Закона за горите, който не е нотифициран до ЕК като съдържащ мерки по транспониране на Директива 2014/24/ЕС. В резултат на това ЕК презюмира, че правилата за възлагането на тези дейности не се подчиняват на изискванията на Директива 2014/24/ЕС.

2. Цели на нормативния акт

Целта на предложения проект на акт е националното законодателство да се приведе в съответствие с приложимите европейски актове, което от своя страна ще елиминира риска от налагане на санкции на Република България поради неспазване на задълженията, произтичащи от членството в ЕС.

3. Финансовите и други средства, необходими за прилагането на новата уредба

Проектът на акт не изисква осигуряване на ресурси за изпълнението, доколкото предложенията касаят единствено реда за възлагане на определени дейности от възложители, както и статута на определени юридически лица, които след промяната ще придобият качеството възложител по ЗОП. За приемането на проекта на акт не са необходими допълнителни разходи/трансфери/други плащания по бюджета на Министерството на финансите, респективно по бюджета на Агенцията по обществени поръчки за 2024 г. и следващите бюджетни години.. Предложеният проект на акт не води до въздействие върху държавния бюджет, поради което към него е приложена финансова обосновка съгласно приложение № 2.2 към чл. 35, ал. 1, т. 4, буква „б“ от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

4. Основни изменения, предлагани с проекта за изменение на нормативния акт

Със законопроекта се предлага промяна в разпоредбите, които определят собствеността като основен критерий, въз основа на който се преценява качеството възложител при

лечебните заведения. Промените отразяват констатациите на ЕК в процедурата, а именно, че директивите в областта на обществените поръчки не предвиждат разграничение между субектите, които отговарят на условията за публичноправна организация, основано на формата на собственост. Доколкото не се поставя под съмнение въпросът, че и частните лечебни заведения са създадени в обществен интерес, то и тези, на които повече от 50 на сто от приходите са от държавния и/или общинския бюджет, и/или от бюджета на Националната здравноосигурителна каса, следва да прилагат закона, независимо от собствеността на капитала. На 24.04.2024 г. е постъпило мотивирано становище, в което ЕК излага допълнителни аргументи относно статута на частните лечебни заведения, съгласно които, когато държава членка или регионален орган реши да финансира лечебно заведение (независимо от неговата собственост) с повече от 50 % публични средства, това се прави поради необходимост да се гарантира, че дейността на тези заведения отговаря на нуждите от общ интерес. Това не може да бъде опровергано или неутрализирано от факта, че тези субекти могат да извършват успоредно стопанска дейност с цел печалба и да понасят собствените си загуби, както е посочено в § 2, т. 43 от допълнителните разпоредби на ЗОП. Също така Комисията извежда, че лечебните заведения са равнопоставени, независимо от собствеността им, както и че медицинската дейност на всяко лечебно заведение подлежи на държавен контрол, който изисква дейността им да се осъществява при спазване на медицинските стандарти за качество на оказваната медицинска помощ. Поради това Комисията не приема българската мярка за транспониране, която предвижда, че лечебните заведения, когато в по-голямата си част се финансират от държавата/регионите (включително от бюджета на Националната здравноосигурителна каса) или когато се контролират от тях, се изключват от прилагането на правилата за възлагане на обществени поръчки единствено поради това, че са 2/3 частна собственост и поради това функционират при „нормални пазарни условия“, имат търговски или промишлен характер и понасят собствените си загуби. Със законопроекта се предлага отмяна на чл. 5, ал. 2, т. 16 и изменение на частта от дефиницията в § 2, т. 43 (трети абзац) от ДР на ЗОП, която изключва частните лечебни заведения от кръга на публичноправните организации. Предвидени са разпоредби, които уреждат преходен период, в който частните лечебни заведения, които придобиват качеството възложител, да приведат дейността си в съответствие със ЗОП. Уредено е и приключването на сключените от тях договори преди влизането в сила на предлаганите промени.

Друго предложение, произтичащо от посочената процедура за нарушение е отмяната на чл. 17, ал. 2. Разпоредбата изключва от обхвата на закона възлагането на дейности в горски територии за създаване на гори, добив на дървесина и недървесни горски продукти. Според позицията на ЕК, изразена в официалното уведомително писмо, Директива 2014/24/ЕС не съдържа изрично изключване от приложното ѝ поле на този вид дейности. В тази връзка Комисията счита, че България неправомерно е ограничила приложното поле на Директива 2014/24/ЕС, по отношение на дейностите, свързани със създаване на гори, добив на дървесина и недървесни горски продукти, което представлява нарушение на директивата. В § 7 от ПЗР са уредени изменения в Закона за горите, които произтичат от предложената отмяна на чл. 17, ал. 2. Предвидени са и срокове за привеждане на подзаконовата нормативна уредба в съответствие с промените в Закона за горите.

5. Очаквани резултати от прилагането на нормативния акт

С приемането на законопроекта ще се осигури съответствие на закона с приложимото европейско законодателство в областта. С включването на частните лечебни заведения сред

кръга на възложителите по ЗОП ще се осигури изпълнение на основната цел на закона за ефективност при разходването на публични средства в съответствие с принципите по чл. 2 от закона. Прилагането на реда по ЗОП за възлагане на дейностите, свързани със създаване на гори, добив на дървесина и недървесни горски продукти ще създаде предпоставки за по-голяма конкуренция в сектора.

6. Анализ за съответствие с правото на Европейския съюз

С приемането на законопроекта ще се осигури съответствие на закона с приложимото европейско законодателство в областта, поради което той се придружава от справка за съответствие с Директива 2014/24/ЕС.

Законопроектът не подлежи на нотификацията съгласно Директива (ЕС) 2015/1535 на Европейския парламент и на Съвета от 9 септември 2015 г., установяваща процедура за предоставянето на информация в сферата на техническите регламенти и правила относно услугите на информационното общество (ОВ, L 241/1 от 17 септември 2015 г.).

7. Информация за проведени обществени консултации

Предстои провеждането на обществени консултации съгласно чл. 26, ал. 3 от Закона за нормативните актове за срок от 30 дни от публикуването на законопроекта на Портала за обществени консултации.